

A Nemzetközi Humusz Társaság 7. Konferenciája (7th International Meeting, International Humic Substances Society)

(St. Augustine, Trinidad és Tobago, 1994. július 3-8)

A Nemzetközi Humusz Társaság 6. konferenciáján 1992-ben Olaszországban (Bari-Monopoli) határozat született arra, hogy a Társaság a hagyományokhoz híven a Nemzetközi Talajtani Társaság Kongresszusának színhelyéhez alkalmazkodják, és következő konferenciáját a Világkongresszust rendező állam (Mexikó) területén a legcélszerűbb megtartania. Ez azonban nem volt lehetséges, mert Mexikó központi kongresszusi színhelye csak a Világkongresszusi Központ szervezésére volt alapozva, Mexikón belüli más megrendezésre pedig nem volt lehetőség. A rendezést a Brit Nemzetközösséghez tartozó Trinidad és Tobago vállalta, a konferencia színhelye a Nyugat Indiai Egyetem, St. Augustine, volt.

A Nemzetközi Humusz Társaság 7. Konferenciája a "Humuszkutatás és alkalmazása a fenntartható mezőgazdaságban - környezet, egészség és ipar" címet viselte. A szervező bizottság elnöke SELWYN N. GRIFFITH volt. Jelen dolgozat szerzőjét megválasztották a rendezésért felelős és annak tudományos szervezését felügyelő hétagú nemzetközi bizottság tagjává.

A nemzetközi konferencia kb. 160 külföldi és belföldi résztvevője 25 országot és 4 kontinenst (Afrikát) képviselt.

A Konferencia megnyitására rendkívüli biztonsági intézkedések mellett került sor, tekintettel arra, hogy a helyi, valamint a UWI (Nyugati Indiai Egyetem) vezetőin kívül részt vett az Államelnök és felesége is. Résztvétele nem formai volt, hanem előadást is tartott, melyben ismertette Trinidad és Tobago tudományos és fejlesztési törekvéseit, a mezőgazdaság fejlesztési, természetvédelmi és környezetvédelmi célkitűzéseket.

A Konferencia tudományos programja az alábbiakban felsorolt hét szekcióülés keretében folyt:

1. *szekció:* A humuszanyagok tanulmányozásának és technikai vizsgálatának eredményei.

2. *szekció:* Humuszanyagok és fenntartható talajhasználat (Talajhasználat és növénytermesztés)

3. *szekció:* Humuszanyagok kölcsönhatásai talajokban, folyóüledékekben és vizekben.

4. *szekció:* A humuszanyagok szerkezeti felépítésével kapcsolatos koncepciók újabb eredményei.

6. *szekció:* Humuszanyagok egészségügyi hatásai és a vízkezelési eljárások.

7. *szekció:* A humuszanyagok mozgása és környezeti hatásaik összefüggései.

8. szekció: Szennyvíziszapok, komposztok és szennyvizek humuszanyagai.

A szekcióüléseken elhangzott 73 előadás és a szekciók tematikájához 30-35 poszter csatlakozott. Az előadások eloszlása szekciónként, a résztvevő országok szerint a következő volt:

1. szekció: 12 előadás (USA: 4; USA/Egyesült Királyság: 1; Egyesült Királyság/Ausztrália: 1; Olaszország: 2; Olaszország/Svájc: 1; Németország: 1; Spanyolország: 1; Norvégia: 1).

2. szekció: 12 előadás (Olaszország: 3; Németország: 2; Lengyelország: 2; Argentína: 2; Trinidad: 1; Venezuela: 1; Új-Zéland/Japán: 1).

3. szekció: 17 előadás (Magyarország: 1; Egyesült Királyság: 3; Egyesült Királyság/USA: 1; Egyesült Királyság/USA/Izrael: 1; Kanada/USA: 1; Taiwan/Kanada: 1; Németország: 1; Németország/Venezuela: 1; Olaszország: 3; Japán: 1; Norvégia: 1; Dánia: 1; Svédország: 1).

4. szekció: 9 előadás (Spanyolország: 2; Japán: 2; Olaszország: 1; Egyesült Királyság: 1; Egyesült Királyság/Ausztrália: 1; USA: 1; USA/Brazília: 1).

6. szekció: 6 előadás (Egyesült Királyság: 3; Németország: 3).

7. szekció: 8 előadás (USA: 3; USA/Németország: 1; Németország/Dánia: 1; Spanyolország: 2; Japán: 1).

8. szekció: 9 előadás (Olaszország: 2; Spanyolország: 2; Trinidad: 1; Egyesült Királyság: 1; Izrael: 1; USA: 1; Ausztria: 1).

A bejelentett és elhangzott előadásokat tekintve a legnagyobb szekció a 3. volt, amely e sorok írójának felelősége volt a felügyelő bizottságon belül. Az összeállításból az is kitűnik, hogy ebben a szekcióban képviseltették magukat a legszélesebb körűen a résztvevő országok.

HARGITAI LÁSZLÓ, a 3. szekcióban megtartott bevezető előadását ("Trans-

formation processes of humification and N-forms affecting the mobility and distribution of Pb, Ni, and As contaminations in soils and sediments") további 16 előadás követte, 12 ország előadóinak részvételével. A bevezető előadás anyaga elsősorban azokra a kutatásokra épült, amelyeket OTKA téma keretében végzett és melynek eredményei az utolsó négy év kutatásaira épülnek, háttérül pedig azokból az eredményekből indult ki, melyeket az Országos Környezetvédelmi Program keretében a nehézfém-szennyezések talajbeli eloszlásával és a humuszállapottól függő nehézfém-megkötésben, illetve -mobilitásban igazolni lehetett. A kiválasztott három toxikus elem mobilitásának és humuszanyagokon történő megkötődésének vizsgálata elsősorban a nitrogén frakciókkal összefüggésben e munkában teljesen új irányt jelentett. Itt került közlésre annak a faktornak a kidolgozása, mely az egészen laza és az egészen kötött nitrogén formák egymáshoz való viszonyán alapszik és a humuszállapottól függően rendkívül változó. Ezzel az ún. Sm faktorról, mely nagyjából az aryl-N formák és az NH₂ gyökökben láncvégen található mozgékony nitrogén formák arányán alapszik, új lehetőségek nyíltak meg a nehézfémek megkötődési folyamatainak vizsgálatával kapcsolatban. A vizsgálatok céljaira kiválasztott három elem a Goldschmidt-féle klasszikus különbséget lehetett kimutatni éppen a bevezetett új Sm faktor segítségével.

A szekcióülések tematikájából, a munkaiülések és viták alapján több fontos megállapítást lehetett tenni. A további kutatás szempontjából számunkra rendkívül fontosak az alábbiak:

1. A humuszanyagok kémiai összetételének, vizsgálatának és hatásának alapvető összefüggései. Ebben a témában több szekcióban különféle megközelítés-

ben kerültek terítékre a modern vizsgálati módszerek.

2. A humuszanyagok kölcsönhatásai talajokban, folyóüledékekben és vizekben, valamint a humuszanyagok mozgása és környezeti-egészségügyi hatásai. Ez volt a legnagyobb érdeklődésre számot tartó témakör, a 73 előadásból 43-nál vagy kimondottan fő vonalába estek, vagy ehhez a témakörhöz kapcsolódtak.

3. A humuszanyagok a fenntartható talajhasználatban, valamint szennyvíziszapok, komposztok és szennyvizek humuszanyagai című témakör elsősorban a mai humuszgazdálkodás gyakorlati megoldásainak lehetőségeit és kockázatait hangsúlyozta különösen azzal kapcsolatban, hogy a fenntartható talajhasználat nem egyeztethető össze különféle ellenőrizhetetlen, esetleg toxikus szerves anyagoknak, hulladékanyagoknak gyakorlati felhasználása, hiszen egyesek ezek közül "örökre" elszennyezhetik a talajokat.

A Nemzetközi Humusz Társaság 7. Konferenciája a következő egynapos tanulmányutakat hirdetett meg programjában:

1. Kirándulás Tobagoba repülővel. Ennek a tanulmányútnak a célja az Antillák egyik legeredetibb szigetének, a szigetlakók hagyományos életmódjának és környezetének megtekintése volt.

2. Kirándulás a Kis-Antillák Trinidad közeli barlangszigeteire, mely elsősorban geológiai és természetvédelmi szempontból volt figyelemreméltó program.

3. Kirándulás a nemzetközi felügyelet alatt álló Trópusi Esőerdő Övezetbe, az Asa Writh Természetvédelmi Területre. Ez a terület Trinidad északi Atlanti-

óceáni partvidékétől délre, a sziget középvonalán Arimától északra fekszik és így a sziget Karib-tengeri színhelyeiről, ahol a Konferenciát rendezték, szervezték meg a rendkívül érdekes és csak erre a célra kiépített hegyi utakon a védett terület elérését. Ez a terület Trinidad legértékesebb látnivalói közé tartozik. E látogatás alkalmával láthatuk azt a világon szinte példa nélküli trópusi esőerdőt, melyben a látogatók biztonságos vezetéssel minden érdekes jelenséget e védett területen megtekinthetnek. 40-50 méteres bambuszcsoportok között vadontermő banánfák és kávécserjék találhatók a trópusi esőerdőkben honos kísérő növényzettel, rengeteg orchidea-félével, vadontermő trópusi és ma a világon dísnövényként ismert növényekkel, valamint trópusi esőerdő lápterületeivel tarkítva. Ugyanakkor a trópusi vörösföldek szeszkvioxidjainak vörös színű hematitos összecementált köveit itt-ott még a felszínen is megtaláljuk. A kísérők előzetesen bemutatták, hogy milyen mérges kígyók találhatóak és azt is elmondták, hogy a természetvédelmi terület azon ritka esőerdők közé tartozik, ahol nagyobb, veszélyes emlősállatok általában nem jelennek meg. A világon egyedülálló jelenség a 40 kolibrifaj jelenléte, melyek itt még kolibriban is a legkisebbek. Ezenkívül többszáz trópusi lepkefaj és nagytestű ragadozómadarak találhatóak. Ez a mintaterület talajtani és a fenntartható talajhasználat szempontjából ad lehetőséget a tágabb értékelésre és a talajhasználat, az ökológia és a természetvédelem kombinációjában példa nélkül álló.

Érkezett: 1995. február 13.

HARGITAI LÁSZLÓ

Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem,
Budapest